

Vraag	Antwoord	Scores

Een rij

1 maximumscore 4

- Voor de limiet geldt: $u = \frac{1}{2-u}$ 1
- $2u - u^2 = 1$ 1
- Dit schrijven als $u^2 - 2u + 1 = 0$ 1
- De (enige) oplossing: $u = 1$ 1

2 maximumscore 5

- n vervangen door $n-1$ in $u_n = \frac{n+1}{n+2}$ geeft $u_{n-1} = \frac{n}{n+1}$ 1
- Dit en $u_n = \frac{n+1}{n+2}$ invullen in $u_n = \frac{1}{2-u_{n-1}}$ geeft $\frac{n+1}{n+2} = \frac{1}{2-\frac{n}{n+1}}$ 1

- Dit schrijven als $\frac{n+1}{n+2} = \frac{n+1}{2(n+1)-n}$ 2

- Dit herleiden tot $\frac{n+1}{n+2} = \frac{n+1}{n+2}$ (en dus voldoet $u_n = \frac{n+1}{n+2}$ voor elke $n \geq 1$ aan de gegeven recursievergelijking) 1

of

- n vervangen door $n-1$ in $u_n = \frac{n+1}{n+2}$ geeft $u_{n-1} = \frac{n}{n+1}$ 1

- Dit invullen in $u_n = \frac{1}{2-u_{n-1}}$ geeft $u_n = \frac{1}{2-\frac{n}{n+1}}$ 1

- Dit schrijven als $u_n = \frac{n+1}{2(n+1)-n}$ 2

- Dit herleiden tot $u_n = \frac{n+1}{n+2}$ (en dus voldoet $u_n = \frac{n+1}{n+2}$ voor elke $n \geq 1$ aan de gegeven recursievergelijking) 1

Onnodig ingewikkeld?

3 maximumscore 4

- Uitgerekend moet worden het tijdstip t waarbij $S = \frac{168,0}{170,0}$ ($\approx 0,9882$) 1
- Beschrijven hoe de vergelijking $\frac{168,0}{170,0} = \ln(-0,00216t + 2,7183)$ opgelost kan worden 1
- De oplossing van de vergelijking: $t \approx 14,73$ uur 1
- Het antwoord: na (ongeveer) 884 minuten (ofwel 14 uur en 44 min.) 1

4 maximumscore 6

- $S' = \frac{-0,00216}{-0,00216t + 2,7183}$ ($= \frac{0,00216}{0,00216t - 2,7183}$) 2
- $S'' = -\frac{0,00216^2}{(0,00216t - 2,7183)^2}$ 2
- (omdat $0,00216^2$ en $(0,00216t - 2,7183)^2$ beide voor elke waarde van t positief zijn, geldt:) S'' is voor elke waarde van t negatief 1
- Dus er is sprake van toenemende daling 1

5 maximumscore 4

- Voor het (positieve) verschil V dat de formules kunnen opleveren geldt: $V = \ln(-0,00216t + 2,7183) - (-0,0008t + 1,0000)$ 1
- Beschrijven hoe het maximum van V gevonden kan worden 1
- Dit maximum is $2,9551 \cdot 10^{-5}$ 1
- Het maximale verschil voor de lengte van meneer Jansen is dus $170,0 \cdot 2,9551 \cdot 10^{-5} \approx 0,0050$ cm (of 0,005 cm) 1

Gelijkzijdige driehoeken

6 maximumscore 3

- $\angle ACB = 60^\circ$, dus $\angle ACD = 180^\circ - 60^\circ = 120^\circ$; (*gelijkbenige driehoek, hoekensom driehoek*), *gestrekte hoek* 1
- $\angle ACD + \angle AED = 120^\circ + 60^\circ = 180^\circ$ 1
- Dus is $ACDE$ een koordenvierhoek; *omgekeerde koordenvierhoekstelling* 1

7 maximumscore 5

- $ACDE$ is een koordenvierhoek, dus $ACDE$ heeft een omgeschreven cirkel 1
  - $\angle DAE = \angle DCE$; *constante hoek* 1
  - $\angle DCE = \angle DBA = 60^\circ$; *F-hoeken, (gelijkbenige driehoek, hoekensom driehoek)* 1
  - Hieruit volgt $\angle DAE = 60^\circ$ 1
  - $\angle AED = \angle DAE = 60^\circ$ geeft $\angle ADE = 60^\circ$, dus driehoek EAD is gelijkzijdig; *hoekensom driehoek, (gelijkbenige driehoek)* 1
- of
- $ACDE$ is een koordenvierhoek, dus $ACDE$ heeft een omgeschreven cirkel 1
  - $\angle ADE = \angle ACE$; *constante hoek* 1
  - $\angle ACE = \angle BAC = 60^\circ$; *Z-hoeken, (gelijkbenige driehoek, hoekensom driehoek)* 1
  - Hieruit volgt $\angle ADE = 60^\circ$ 1
  - $\angle AED = \angle ADE = 60^\circ$ geeft $\angle DAE = 60^\circ$, dus driehoek EAD is gelijkzijdig; *hoekensom driehoek, (gelijkbenige driehoek)* 1

8 maximumscore 4

- Het tekenen van de lijn door C evenwijdig aan AB 1
  - Het tekenen van M , het snijpunt van deze lijn met m 1
  - De tekening van driehoek AKM 1
  - Een toelichting, waarbij verwezen wordt naar de stam van vraag 6 en 7 1
- of
- Het tekenen van de lijn door B evenwijdig aan AC 1
  - Het tekenen van M , het snijpunt van deze lijn met m 1
  - De tekening van driehoek AKM 1
  - Een toelichting, waarbij verwezen wordt naar de stam van vraag 6 en 7 1

Evenwijdige lijnen

9 maximumscore 8

- De oppervlakte van het gebied ingesloten door de grafiek van f , de x -as en de y -as is $\int_0^4 (4 - \frac{1}{4}x^2) dx$ 1
- Een primitieve van $4 - \frac{1}{4}x^2$ is $4x - \frac{1}{12}x^3$ 1
- $\left[4x - \frac{1}{12}x^3\right]_0^4 = 10\frac{2}{3}$ 1
- De oppervlakte van het bovenste vlakdeel is $\frac{1}{2}c^2 - 10\frac{2}{3}$ 1
- De oppervlakte van het onderste vlakdeel is $10\frac{2}{3} - \frac{1}{2} \cdot 4 \cdot 4 = 2\frac{2}{3}$ 1
- Beide oppervlakten zijn gelijk als $\frac{1}{2}c^2 - 10\frac{2}{3} = 2\frac{2}{3}$, dus als $\frac{1}{2}c^2 = 13\frac{1}{3}$ ofwel $c^2 = 26\frac{2}{3} = \frac{80}{3}$ 2
- $c = \sqrt{\frac{80}{3}}$ (of een gelijkwaardige uitdrukking) 1

Een leugendetector

10 maximumscore 3

- De verwachtingswaarde is $1 \cdot 0,88 + 4 \cdot 0,25$ 2
- Het antwoord: 1,88 1

11 maximumscore 5

- De kans dat de leugenaar als leugenaar wordt aangewezen en de waarheidsprekers niet is $0,88 \cdot 0,75^4 \approx 0,2784$ 2
- De kans dat de leugenaar niet als leugenaar wordt aangewezen en één van de waarheidsprekers wel is $0,12 \cdot 4 \cdot 0,25 \cdot 0,75^3 \approx 0,0506$ 2
- Het antwoord: ongeveer 0,33 (of ongeveer 33%) 1

Vraag	Antwoord	Scores

12 maximumscore 5

- Het aantal waarheidsprekers die als leugenaar worden aangewezen, X , is binomiaal verdeeld met $n = 10$ en p is de kans dat een waarheidspreker als leugenaar wordt aangewezen 1
  - Gevraagd wordt de grootste waarde van x zo dat $P(X \geq 1 | n = 10, p = x) \leq 0,50$ 1
  - Beschrijven hoe $P(X \geq 1 | n = 10, p = x) = 0,50$ opgelost kan worden 1
  - De oplossing van deze vergelijking is $x \approx 0,06697$ 1
  - De grootste waarde van x die aan de ongelijkheid voldoet, is ongeveer 0,066 (of 0,06) 1
- of
- Als p de kans is dat een waarheidspreker als leugenaar wordt aangewezen, dan is de kans dat geen van de waarheidsprekers aangewezen wordt als leugenaar $(1 - p)^{10}$ 1
  - Gevraagd wordt de grootste waarde van p zo dat $1 - (1 - p)^{10} \leq 0,50$ 1
  - Beschrijven hoe de vergelijking $1 - (1 - p)^{10} = 0,50$ opgelost kan worden 1
  - De oplossing van deze vergelijking is $p \approx 0,06697$ 1
  - De grootste waarde van p die aan de ongelijkheid voldoet, is ongeveer 0,066 (of 0,06) 1

Ellips in een cirkel

---

13 maximumscore 3

- Het tekenen van de middelloodlijn van FA en het snijpunt van deze lijn met MA 2
- Toelichting: het gevraagde punt ligt op MA en heeft gelijke afstanden tot F en de cirkel, dus ligt op de middelloodlijn van FA 1

14 maximumscore 4

- $BF = BA$, want B ligt op de ellips 1
- $\angle BFA = \angle BAF$; *gelijkbenige driehoek* 1
- $\angle FBA = 180^\circ - 2 \cdot \angle BAF$; *hoekensom driehoek* 1
- $\angle MBF = 180^\circ - \angle FBA$, dus $\angle MBF = 2 \cdot \angle BAF = 2 \cdot \angle MAF$; *gestrekte hoek* 1

Bebuikte rechthoeken

15 maximumscore 6

- De oppervlakte van elke cirkelsector is $\frac{t}{2\pi} \cdot \pi \cdot 4^2 = 8t$ 2
- Elke driehoek heeft oppervlakte $\frac{1}{2} \cdot 4 \cos t \cdot 4 \sin t$ 2
- $O(t) = 2 \cdot 8t + 6 \cdot \frac{1}{2} \cdot 4 \cos t \cdot 4 \sin t = 16t + 48 \cdot \sin t \cdot \cos t$ 1
- Dus $O(t) = 16t + 24 \cdot 2 \sin t \cos t = 16t + 24 \cdot \sin 2t$ 1

16 maximumscore 4

- De hoogte is 4, dus $\sin t = \frac{2}{4}$ 1
- Dit geeft $t = \frac{1}{6}\pi$ 1
- De oppervlakte is dan $2 \frac{2}{3}\pi + 12\sqrt{3}$ 2

17 maximumscore 7

- $O'(t) = 16 + 48 \cdot \cos 2t$ 2
- O is maximaal als $\cos 2t = -\frac{1}{3}$ 1
- Dit geeft $1 - 2\sin^2 t = -\frac{1}{3}$ en dus $\sin^2 t = \frac{2}{3}$ 2
- Hieruit volgt (omdat $0 < t < \frac{1}{2}\pi$) $\sin t = \sqrt{\frac{2}{3}}$ 1
- De hoogte is $8 \cdot \sin t = 8 \cdot \sqrt{\frac{2}{3}} (= \frac{8}{3}\sqrt{6})$ 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 26 juni naar Cito.